

Digiperustaitoja turvallisessa digitaalisessa oppimisympäristössä

Sari Heikkinen, Marttinen Riikka

Erilaisten oppijoiden liitto ry/
Oppimisen apuvälinekeskus

Lyhyesti: Keitä olemme, mistä tulemme

Erilaisten oppijoiden liitto (EOL)

- Kansalaisjärjestö, joka tarjoaa tukea ja tietoa erilaisille oppijoille, läheisille, ammattilaisille.
- Toimii valtakunnallisesti matalan kynnyksen periaatteella.
- Järjestää koulutuksia, tapahtumia ja vaikuttaa yhteiskunnallisesti erilaisten oppijoiden mahdollisuuksiin pärjätä opinnoissa, arjessa ja työelämässä.

Oppimisen apuvälinekeskus

- Keskittyy yllä olevien asioiden lisäksi oppimista ja työtä sujuvoittaviin apuvälineisiin.
- Pyrkii lisäämään tietoisuutta ja käyttöastetta tarjoamalla ohjausta, koulutusta, neuvontaa ja materiaaleja.

Millainen koulutus kehitettiin...

Tietoja

- OPH:n rahoittamaa opetushenkilöstön koulutusta
 - Kuuden kerran koulutussarja
 - 2,5 h/kerta
 - 20 osallistujaa
 - Etätoteutus
-
- 1.koulutus syksyllä 2021
 - Nyt menneillään 3.koulutus
 - **Alkuvuonna 2023 alkaa 4.koulutus**

Opettajana digiviidakossa

15.9.	Turvallisen oppimisympäristön luominen
29.9.	Microsoft365 -oppimistyökalut
13.10.	TEAMS -oppimisympäristönä
27.10.	Powerpoint -saavutettavuusominaisuudet
10.11.	Monikanavaiset digitaaliset oppimisalustat
24.11.	Mobiililaite oppimisen tukena

Opettajana digiviidakossa koulutuksen lähtökohtia

"Perusdigitaidot ovat
välttämättömiä
kaikille opettajille"

1. Kokemuksesta tiedetään, että on paljon opettajia, jotka kuormittuvat liiaksi digilaitteiden käyttämisestä ja sen vuoksi uupuvat herkemmin tai välttelevät digiä.
2. Tiedon ja osaamisen puutteita, miten hyödyntää digilaitteita (helppokäyttö/saavutettavuustyökaluja) oppimisvaikeuksien huomioimisessa.

Tiedetään myös, että taustalla on erilaisia haasteita

- Oppimisvaikeus (mm. lukivaikeus, tarkkaavuuden ja keskittymisen haasteet)
- Digipelokkuutta
- Harjoituksen puute
- Motivaation puute

HAVAINTO -> opettajien erilaisia oppimisen haasteita ei huomioida riittävästi!

Häpeää
Ulkopuolisuutta
Välttelyä

Mitkä asiat estävät, haastavat ja hiertävät digin käyttämistäsi?

Huomioi nämä

- Joukossa on aina erilaisia oppijoita!
- Luo oppimiselle turvallinen ilmapiiri
- **Älä oletta** tai pidä itsestään selvinä itsestään selviäkin asioita
- Käytä kansantajuista kieltä
- Huomioi erilaiset oppimistavat
- Etene rauhallisesti ja anna riittävästi aikaa harjoittelulle

+

Millainen opettaja olet digiviidakossa?

○

0-6 pistettä	7-9 pistettä	10-12 pistettä	13-16 pistettä	17-20 pistettä
Matkalla digiviidakkoon	Utias retkeilijä	Varma etenijä	Innokas vaeltaja	Rohkea seikkailija
Hienoa! Olet kuullut digiviidakon kutsuhuudon. Sinulla on halu tutustua tuohon viidakkoon ja tunne siitä, että se antaa sinulle jotain uutta. Olet aloittamassa työhösi ja olet ensimmäinen, joka on valmis.	Kiinnostuksesi on jo herännyt digiviidakon saloja kohtaan, joten tästä on hyvä jatkaa matkaa. Mieltäsi kutkuttavat kysymykset ja haasteen poikaset välillä innostavat ja välillä lannistavat. Älä kuitenkaan huoli! Digiviidakossa kukaan ei vaella yksin ja apua on aina tarjolla.	Kuljet tasaisesti eteenpäin tutulla digipolulla ja sinulla on jo hallussa työkaluja, joilla selviät tätä polkua pitkin. Olet myös valmis tutustumaan uusiin polkuihin ja viidakon aarteisiin, mutta polulta poikkeaminen epäilyttää ja jännittää.	Sinulla on jo hyvä käsitys siitä, kuinka digipolkua pitkin kannattaa kulkea ja mitä hyötyä siitä voidaan olla. Osaat vaeltaa tuttuja polkuja pitkin varmaan askelin. Haluat kuitenkin tutustua uusiin polkuihin, mikä ajaa sinua koko ajan syvemmälle digiviidakkoon. Eksyminen, pelkääminen ja turhautuminen syvässä viidakossa on hyvin mahdollista, mutta silloin pysähtyminen perusasioiden äärelle auttaa.	Olet jo varsin peloton seikkailija, joka uskoo aina, että asioista selvittää. Et pelkää eksyä digiviidakkoon mutta haluat sinne mukaasi toimivan nettiyhteyden ja karttasovelluksen. Osaat ottaa itsenäisiä askeleita digiviidakossa. Toiset askeleet kantavat toisinaan voimaa harjoittelusta.

Millä keinoilla onnistuimme?

- Rajattu kohderyhmä
- Taitojen itsearviointi
- Kouluttajan inhimillisyys (mokat)
- Kaksi kouluttajaa – dialogisuus ja rentous
- Vertaistuen mahdollistaminen
- Harjoittelut pienryhmissä
- Kysymysten salliminen
- Joustavuus -> reagoi osallistujien tarpeisiin

Nämä digikeinot
koettiin erittäin
hyödyllisiksi

Office 365: syventävä lukuohjelma ja sanelu

- Tekstin kuuntelu
- Näkymän muokkaus (viivain, taustavärien vaihtaminen)
- Kääntäjä
- Sanaluokat

Teams

- Taustatehosteet ja yhdessä-tila
- Kokousasetukset

Powerpoint

- 3D-kuvat, kuvitukset
- Tekstitys

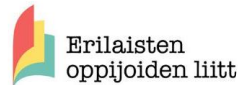
Padlet-seinä

Office Lens ja Google Lens

PETTAJA DIGIVIIDAKOSSA

"SELVIYTYMISOPAS"

Julkaisusta

- Opettajille suunnattu opasvihkonen hyödyllisistä oppimisen tuen digityövälineistä.
- Opas **kannustaa** ja **rohkaisee** opettajia ottamaan käyttöön erilaisia digitaalisia oppimisen tuen välineitä sekä ylläpitämään ja kartuttamaan osaamistaan niiden käyttämisessä.
- Mm. **tietoa** ja **käytännön vinkkejä** siitä, kuinka tekstimateriaalin saa kuunneltavaan muotoon ja kuinka tekstiä voi tuottaa puheen avulla.
- Julkaistaan loppuvuonna 2022 avointen oppimismateriaalien kirjastossa (aoe.fi)

Osallistujien kokemuksia

Monet ohjeet auttavat arjen työssä oppilaan kanssa. Jos vaan osaisi itse niitä hyvin käyttää...

Tietoisuus lisääntynyt tuhatkertaisesti, kuten myös rohkeus kokeilla uutta.

Kiitos, oli sellainen koulutus jossa pysyi mukana.

Ei kannata opetella ulkoa, vaan yrittää ymmärtää järjestelmän logiikkaa.

Kynnys madaltui kokeilemaan!

Huomasimme, että temppuilee ne laitteet kouluttajillakin.

Plussalista: pystyimme vaikuttamaan opetuksen kulkuun, annettiin aikaa kokeilla ja kysyä, rauhallinen tahti, osaavat, kannustavat ja ymmärtävät kouluttajat.

Tallenteet, joihin voi palata ovat hyvät.

"kokeile kolmea pistettä!"
Mikään ei räjähdä nappia painamalla... ainakaan kotikoneen.

Vertaistuki oli tärkeää eli huomata, että muitakin kaltaisiiani digiviidakkolaisia on. Kaikkea voi ja saa kokeilla.

Kysymyksiä? Kommentteja?

